

Három évtized az egészségfejlesztés tengerén

Interjú Kerek Judittal,
az OEFI főosztályvezetőjével

Galgóczi Dóra

Országos Egészségfejlesztési Intézet

Hol viharos, hol békés. Időnként hullámokkal szabdalt, máskor nyugodt kékségével vesz körül. A szél néha sebesen tolja a vitorlát, olykor visszafelé fújja a hajót. Akik benne ülnek, elszánt küldetéssel tevékenykednek egészségesebb mindennapjainkért. Ebben a vitorlásban utazik *Kerek Judit*, aki főosztályvezetőként is részt vállalt az Országos Egészségfejlesztési Intézet életében.

– *Több mint harminc éve annak, hogy először kapcsolatba kerültél az egészségfejlesztéssel, s ez a szövetség azóta is töretlen.*

– 1970-ben hallottam először az Egészségügyi Felvilágosítási Központtól – akkor még így hívták, s *Dr. Métneki János* volt a főigazgatója. Ebben az időben – friss diplomásként – vidéken dolgoztam, s négy év múlva kerültem a Heves Megyei Egészségnevelési Csoportozás (MENCSCS). Csodálatos időszak következett, hiszen ekkor az Országos Egészségnevelési Intézet önállóságot élvezett. Hozzá tartoztak a megyei egészségnevelési csoportok, s a teljes szakmai vezetés az OEFI kezében volt. Pezsgő szellemi élet zajlott, havonta-kéthavonta tartottak továbbképzéseket a terület munkatársainak. Így közeli kollégáknak éreztük egymást, s kezünkben volt „pénz, paripa, fegyver”. Önálló kiállításokat rendeztünk, kiadványokat szerkesztettünk. Igaz, a rendszert felülről irányították, de akik benne dolgoztak, úgy érezték, sokat tehetnek küldetésük érdekében.

– *Később a fővárosban folytattad munkádat, úgy tudom, olyan program szervezésének résztvevőjeként, amely igazán közel állt hozzád.*

– 1987-ben jöttem Budapestre, az Országos Egészségnevelési Intézethez. Valóban izgalmas feladat várt rám. Az intézet televíziós vetélkedőműsort szervezett, *Déry János* vezetésével, ahol „A legegészségesebb család” díjáért folyt a verseny. A feladatokat az Intézet munkatársai állították össze, a szakmaiság mellett arra is figyelve, hogy a televízióban is látványos legyen a program. Ez olyan kreatív feladat volt, amelyet sok év múlva is jó érzéssel emlegettünk.

– *Rövidesen szervezeti változások következtek. Miként élted meg ezt az időszakot?*

– Amikor GYES után, 1990-ben visszajöttem dolgozni, az egykori csapatból szinte csak néhány ismerős arc

maradt. Munkahelyem ekkor már Nemzeti Egészségvédelmi Intézet névre hallgatott. Tapasztalataimat az akkori ÁNTSZ Egészségvédelmi Osztályaival való kapcsolattartás, továbbképzések során kamatoztattam. Szervezőmunkám nagy részét a módszervásárok megrendezése töltötte ki: pedagógusok, orvosok, egészségnevelők, védőnők mutatták be legjobb gyakorlataikat, továbbgondolkodásra ösztönözve a kollégákat. A legkiválóbbakat díjaztuk. Az Intézet megalakulásának 40. évfordulóján szintén sor került egy hasonló rendezvényre, ahová meghívtuk az összes addigi igazgatót és a területi munkatársakat, akik hosszú ideje együttműködtek velünk.

– *A kreatív feladatok azidőtájt is színesítették az Intézet munkáját.*

– Akkoriban a legérdekesebb programunk, amelyet *Dr. Makara Péter* talált ki, az „Egészségügy humora” címmel indult. A *Ludas Matyi* hirdette meg a versenyt, ahová jelenetekkel vagy karikatúrával lehetett pályázni. Több száz pályamű érkezett, és a legjobb műveket a Rádiókabarében bemutatták. Figyelemfelkeltő és igazán élvezetes műsor volt, versekkel, humoreszkekkel tarkítva. Innen kezdődött kapcsolatunk a Határőrselel, akik szintén pályáztak. Együttműködésünk azóta is tart.

Dr. Buda Béla főigazgatósa idején viszonylag csendesebb időszak következett, rendszeres továbbképzéseket tartottunk az ÁNTSZ Egészségvédelmi Osztályai és a városi tisztiorvosok számára. Összegyűjtöttük mindazokat az anyagokat, amelyeket munkájuk során hasznosíthattak. A tudásbázis szélesítésének érdekében sok szakemberrel dolgoztunk együtt.

Hat évvel ezelőtt, a Népegészségügyi Program megfogalmazásakor ismét derülátóbb hónapok elébe néztünk. Munkánk céljainak megfogalmazása, az eredmények mérhetőségének reménye optimizmussal töltötték el a csapatot.

Mostanában a forrás is kevesebb, a személyek is nagyon gyorsan változnak, az ÁNTSZ területi hálózatán belül is. Ezért nehezebb állandó, egységes koncepciót kialakítani.

– *Ha kívülálló szemével néznéd, milyen szakmai változások figyelhetők meg az Intézet tevékenységében?*

– Ha lakossággal való kapcsolatunkat tekintjük, nagymértékben megváltozott a szerepünk az idők során. Régen egészségügyi felvilágosítási központként is működünk. Az emberek nap mint nap találkoztak az Intézettel plakáto-

Tiszta falu, egészséges lakosság – 1962.

Kiadta: Egészségügyi Minisztérium EFK

Felelős kiadó: Dr. Métneki János

Grafikus: Gönczi Tibor

kon, programjaink kapcsán. Kisfilmek készültek, osztályfőnöki órákon, művelődési házakban tartottunk előadásokat. Később már kevésbé a lakosságnak szóltak üzeneteink, inkább az egészségügyi dolgozókhöz, tanárokhöz. Oktatócsomagokat állítottunk össze, családi életre nevelés és egyéb közérdekű témakörben. A pedagógus komplett felkészítő anyagot, „módszertáskát” kapott, amely leginkább egy jól megtermett pilótaböröndre hasonlított. Ezt használva oktatták a gyerekeket.

Az egészségvédelmi korszakban nagy kampányok következtek. A „NEVI”-t ismét jobban ismerték az emberek, mivel a tömegkommunikációra helyeződött a hangsúly.

Napjainkban az egészségpolitika és a színtérprogramok állnak előtérben. Az egyénhez csak közvetve jutunk el – az egészség gazdasági-társadalmi meghatározói kerültek középpontba.

– *A munkahelyi egészségfejlesztés hogyan lépett az életedbe?*

– Több mint tíz éve alakult meg a Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózata. Ebben az időben helyeződött

a hangsúly a színtérprogramokra. Megalakult az Egészegebb Munkahelyekért Egyesület, amelynek titkársági funkcióját Intézetünk vállalta. Azóta is az Egyesületben tevékenykedem, *Monspart Sacival* együtt kezdtünk dolgozni a munkahelyi egészségfejlesztés területén. Nem könnyű a munkahelyekhez eljutni, de lassan javul a helyzet. Bizonytalanságra ad okot, hogy nem egyértelmű, melyik tárcához tartozik ez a terület. Az viszont tény, hogy nagyon sokat számít egészségünk szempontjából, hogy milyen munkahelyen töltjük az életünket.

– *Mi az a motiváló erő, ami az időről időre felmerülő nehézségek ellenére is hosszútávon itt tartja a munkatársakat?*

– Erre egyértelmű a válaszom: a megszállottság. Aki nem erre tette fel az életét, nem tart ki nálunk. Bízni kell benne, hogy a munkánknak akkor is van értelme, ha a társadalmi-gazdasági folyamatok olykor ellenünk dolgoznak. Hiszünk benne, hogy az egészség kulcsa mindenkinek ott rejlik a zsebében. A mi küldetésünk, hogy segítsünk beilleszteni a zárba.